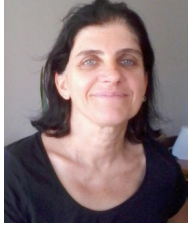

Nobel'e aday gösterilen İtalyan şair, dil bilimci ve müzisyen Francesco Benozzo, gazetemize konuştu:

Topluma boyun eğdirme provası yapılıyor

Francesco Benozzo İtalyan bir şair, dil bilimci ve müzisyen. 2015 yılında Nobel Edebiyat Ödülü'ne aday gösterilen Benozzo, birkaç yüz sayfalık yazarı, 3 ulus-

Orsola Casagrande

lararası derginin direktörü, uluslararası araştırma grubunun bilim komitesi üyesi ve Bologna Üniversitesi Edebiyat ve Kültürel Çalışmalar Doktora Koordinatörü.

Koronavirüs pandemisi söz konusu olduğunda muhalif bir ses oldu ve pozisyonu akademik dünyada tartışmalara yol açtı.

İzoleyken zamanınızı nasıl geçiyorsunuz?

İmtiyazlı bir insan olarak, çoğu insanın aksine bir maaşa ya da dağda izbe bir yerde yaşamaya bel bağlayabilirim. Tüm öğretmenler gibi ben de uzaktan ders vermeyi seviyorum, mezuniyet ile doktora dersleri vermeye devam ediyorum, öğrencilerime sınav yapıyorum. Ve ayrıca yeni bir şiir üzerinde çalışıyorum.

Koronavirüs salgınına ilişkin açıklamalarınız bazı sert reaksiyonlara yol açtı. Mevcut krizi nasıl okudunuz?

Salgının ilan edildiği ilk saatlerden beri bunu düşünüyorum ve söylüyorum: Scientocentric bir gerçeklik görüntüsüne dayalı topluma boyun eğdirme provasıyla karşı karşıyayız. Bir bilim insanı olarak yardım edemem fakat her şeyin çağdaş dünyanın yeni dini tarafından yönetildiğinden söz edebilirim. Sözde bilim tarafından temsil edilen tek tanrılı, anti-mantıksal totaliter, ve gerici bir din.

Eğitim ve öğretim yıllarımda büyük ustalardan bilimin her şeyden önce bir anlam olduğunu, mümkün olduğunca

» Salgın ilan edildiğinden beri bunu düşünüyorum: Scientocentric bir gerçeklik görüntüsüne dayalı topluma boyun eğdirme provasıyla karşı karşıyayız

» Çağdaş dünyanın yeni dini tarafından yönetildiğinden söz edebilirim. Sözde bilim tarafından temsil edilen tek tanrılı, anti-mantıksal, totaliter ve gerici bir din

makul bir anlatım olduğunu ve çeşitli disiplinlerdeki ilerlemenin diyalog, çürütme ve tartışmalar sayesinde yapıldığını öğrendim. Bilimi bir meslek olarak uygulayan bu kişiler, bu mesleğin özünde gerçekten (tüm gerçeklerden) şüphe etme sanatından meydana geldiğinin oldukça farkındalar. Fakat, burada tek gerçeğin taşıyıcısı olduğuna inanan (daha doğrusu taklit eden) 'tek ses' bilimine şahitlik ediyorum.

Biraz daha spesifik olabilir misiniz: Tıp bilimi hakkında konuşurken kime atıfta bulunuyorsunuz?

Elbette servis doktorları hakkında değil, salon ya da güc odaları virologları dediklerim hakkında konuşuyorum. Ön sahadaki doktor, hemşire ve gönüllülere gelince, onlar ölüm ve hastalıkla yapılan bu savaşın ilk kurbanları ve kahramanlarıdır. Siperlerde savaşıyorlar. Fakat

bu bizi onların neden önde olduklarına ilişkin uzağa götürmemeli. Demek istediğim kahraman doktor eşittir adil savaş denklemi işe yaramaz. Bana öyle geliyor ki bazı medikal kuruluşlar, kendilerine kahraman etiketini veren merkezi güce karşı isyan ediyorlar.

Yani bir sistemin kurbanları mı?

Evet. İtalya'nın durumuna baktığımızda, bunun altını çizmeliyiz: Özellikle agresif bir virüs sağlık sistemimizi dize getirdi, çünkü bu ülkede 60 milyondan fazla insan için sadece 5 bin yoğun bakım yatağı var. Doktorlar bunun için siperdeler, yüksek enfeksiyon sayıları için değil. Onlar hastane servisleri yerine siperdeler, bu durum koronavirüs salgınından önce zaten biliniyordu.

Şüphesiz sağlık sistemi ya da daha ziyade sistemin dağılması problemin büyük

bir parçası. Ve bu dağılmanın sorumluları var.

Kesinlikle. Dürüst olalım: 2020 yılında, 60 milyon nüfuslu bir ülkede en az 60 bin yoğun bakım yatağı olmalı. Bunun dışındaki her şey yalan. Ama elbette onlar bu yalanları başka herhangi bir şeye dönüştürmek zorundalar. Ve işte elimizde aşırı kalabalık hastane odaları, tükenmiş doktor ve hemşireler, tabii ölmemişler, hastane dışında sıralanmış ya da Hollywood benzeri sahnelerle askeri araçlarla uzağa götürülen çiçeksiz tabutlar. Ve tüm bunlar; polis devriye gezerken, sivil savunma insanlarına kendilerini evlerinde korumalarını söylerken oluyor. Elbette bizi hasta eden yüzlerce diğer virüs gibi koronavirüs de birçok kişinin ölümüne neden olacak. Şimdi insanlar bu ölümlerin sayısını ezberliyorlar, çünkü bu rakamlar her gün saat 18:00'da geliyor. Bu rakamların aslında nasıl hesaplandığını anlamaya çalışacağımız zamanlar elbette gelecek.

Sağlık sistemi için az, silahlar için çok fazla yatırım...

Bunu çok fazla anlamıyorum, ancak bildiğim şu ki, bu buhran günlerinde bile, İtalya Başbakanı resmi TV kanallarında endişeli ve solgun görünürken, İtalyan hükümeti her gün askeri harcamalara 70 milyon euro harcıyor (bir ayda iki milyar euro). Tek bir günün askeri harcamaları ile donanımlı altı yeni hastane inşa edilebilir ya da 25 bin solunum cihazı satın alınabilir.

Peki gelecekte ne bekleniyor?

Koronavirüsün çok fazla insanın yanı sıra özgürlük hakkını ve tüm toplumun (şerefini-itibarını) da öldürdüğüne inanıyorum. Olan şey, kişilerin kendi kaderlerini tayin hakkını engelleyen tek yanlı bir bakış açısını insanlara dayatmaktır. Bu da toplumu, devredilemez haklarının askıya alınmasını normal olarak kabul etmesine neden oluyor. **Çeviri: Mehmet İnanç**

Koronavirüs salgınında ölüm rakamlarıyla öne çıkan ABD, İtalya gibi ülkelerin yanı sıra Hollanda'da da durum pek iç açıcı değil

Evlerden, yurtlardan cenazeler çıkıyor

Nevin Cerav/İstanbul

Çin'in Wuhan kentinde 2019'un sonunda ortaya çıkan ve bulaşıcı hastalığa yol açan koronavirüs salgını, dünyada yayılmaya devam ediyor. Türkiye dahil 180'den fazla ülkeye yayılan koronavirüs salgınıyla ilgili her ülke çeşitli tedbirleri hayata geçiriyor. Türkiye dışında bu ülkelerden birine daha yakından bir göz atalım istedik. Bu ülke Rotterdam kentini Avrupa'nın en büyük limanlarından biri olan Hollanda. Hollanda'da son rakamlara göre koronavirüs vaka sayısı 33 bin 405, hayatını kaybedenlerin sayısı ise 3 bin 751.

Hollanda'ya yıllar önce politik mülteci olarak gitmiş iki Türküyalı yaşadıklarını ve gözlemlerini gazetemize anlattı. İlk görüştüğümüz kişi Zeynep Güler. Türkiye'deki 12 Eylül Darbesi'nden sonra politik mülteci olarak Hollan-

da'ya başvurmuş ve oturum alan Güler, 30 yıldır orada yaşıyor. Salgın süreciyle ilgili sorularımızı yanıtlayan Güler'in anlattıkları, ülkelerin küresel bir kriz sırasında insanı değil sistemi korumak adına nasıl canla başla hareket ettiğini tüm yönleriyle ortaya koyuyor.

Hollanda'da koronavirüs salgını nasıl başladı ve nasıl tedbirler açıklandı?

Hollanda'nın kuzeyinde Brava diye bir kent var, Belçika'ya sınırlı olan bir kent. Virüsün yoğun olarak yayıldığı yer ilk olarak Brava'dı. Orada büyük bir panik başladı. Oranın dışındakilere yani bize ne belediyelerden ne sağlık bakanlığından ne de başbakanlıktan herhangi bir yasaklama ya da sınırlama kararı gelmedi. Ama Brava bölgesindeki insanlar video paylaşımları yapıyorlardı. Dükkanların yağmalandığı videoları bunlar. Çünkü birçok insanın virüs testi pozitif çıkıyordu. Biz sanki başka bir ülkede yaşıyormuş gibi o bölgeyi izliyorduk. Bu gelişmelere rağmen hükümetten hala bir önlem alma kararı yoktu. Şubat ayının ikinci ya da üçüncü haftasında bazı tedbir ve uyarılarda bulundular ama hiçbir yasaklama şeklinde olmadı. Fakat 6 Mart'ta 86 yaşında birinin öldüğü açıklandı. Bu ölümden sonra burada da acayip bir panik başladı. Gıda stokuna yöneldi insanlar.

Koronavirüs salgınıyla ilgili hükümetin tavrı ya da planı ne oldu?

Başbakanın mantığı şuydu; bu virüsü bırakalım kontrollü bir şekilde yayılsın. O nedenle de çok ağır davranışlar önlem almakta. 15 Mart'ta kafeler, diskotekler, restoranlar, okullar, kreşler, güzellik salonları ve berberlerin kapatılmasına karar verildi. Bu süreçte gıda stoku yapan yapıtı, yapamayan kaldı. Biz genel olarak evlere kapandı ama burada hiçbir zaman sokağa çıkma yasası uygulanmadı. Dışarı çıkmak yine de yasak değil, çıkabiliyoruz, yürüyüş yapabiliyoruz ormanda.

Kapatılan iş kolları ve okullar dışında insanlar çalıştırılıyor mu?

Evet çalışanlar var. Sağlıkçılar, polisler dışında da birçok kişi çalışıyor. Marketler açık, saydığım sektörler dışındaki yerler açık. İnşaat sektörü mesela full çalışıyor. Kaldırım ve yol çalışmaları da yapılıyor.

Peki yoksul kesim, işsizler ve çalışmayan kesime para bağlandı mı bu süreçte?

Burada zaten geliri olmayan kimse yok. İşsiz, yoksul veya çalışmayan kesim işsizlik ödeneği alıyor. Ya da sosyal ödenek alıyor. Bu ödenekle asgari ihtiyaçları karşılıyor. Kirasını, faturalarını ödeyebiliyor. Günlük yaşamını idame ettirebiliyor.

Hollanda'nın sağlık sistemi nasıl?

Korona öncesi de diğer Avrupa ülkeleriyle kıyaslısak mesela Fransa, Almanya, Belçika'yla, en berbat sağlık sistemi Hollanda'da diyebilirim. Sağlıkla ilgili ihtiyaçların büyük kısmını vatandaşlar ödetiyorlar.

Hollanda'da yaşlıların virüs nedeniyle ölümleri yoğun mu?

Hollanda'da yaşlı nüfus oldukça fazla. Benim yaşadığım bölgede çok sayıda yaşlı yurdu var. Yaşlıları da almıyorlar hastanelere, çevremden de çok duyuyorum. Yaşlıların kaldığı yurtlardan, evlerden cesetler çıkarılıyor. Buradaki ölüm sayılarına onları ekliyorlar mı bilmiyorum. Evlerden çok ölü çıkarılıyor, morglarda yer yok.

Hollanda hükümeti sizin gibi mültecilere ve göçmenlere ayrımcılık uyguluyor mu?

Devlet olarak politikalarında ağırlıklı bir ayrımcılık yok. Fakat ırkçı partiler yapıyor tabii. Hollanda'da korona ilk çıktığında ırkçı partiler, 'Yabancılar ülkelerine dönsün, yaşlılar da bu hastalıkla ölsünler. Temizlensin, kurtuluruz' şeklinde söylemlerde bulundu. Hollanda'da geçmiş ekonomik krizlerde de, krizin en ağır darbesini önce yabancılar yer.

'Korona olduğuma inandıramadım'

Ahmet Deniz, 34 yıldır Hollanda'da yaşıyor. 12 Eylül askeri darbesi mağdurlarında biri ve politik ilticada bulunarak Hollanda'ya gitmiş. Ailesiyle birlikte Rotterdam'da yaşayan Ahmet Deniz, salgın sırasında Covid-19'a yakalanan binlerce kişi arasında katılanlardan. Hastalık sırasındaki deneyimlerini aktaran Deniz'in yaşadıkları, özelleştirilen sağlık sisteminin nasıl olmaması konusunda açıklık getirecek cinsten.

Hastane için mücadele

Korona olduğunu ateş ve kırılganlık hissi başlayınca anlayan Deniz, üstüne öksürük de eklenince doktoru armaya karar vermiş. Doktora ulaşma ve hastaneye kaldırılma sürecini ise, ne dediyse hastahından daha zor geçirmiş. O süreci şu şekilde anlatıyor Deniz: "Ev doktorunu arayıp şikayetlerimi anlattım ama bir türlü inandıramadım. Oysa ben emirdim korona oldum bana. Bir hafta 10 gün hiç midahale etmediler bana. Bu arada ateşim hiç düşmedi ve sürekli yükseliyordu. 40 dereceye çıktı. Eve gelen nöbetçi beni hastaneye sevk etti nihayet. Kendi imkanlarımla bir hastanenin aciline gittik. 4 gün kaldım hastanede, sonra eve çıkarıldık. Evin bir yatak odasında izolasyona aldım kendimi. Eve çıktıktan bir hafta sonra ateşim tamamen düştü ama öksürük devam etti. Öksürüğüm tamamen kesildikten bir gün sonra karantinadan çıkabileceğim söylendi."

'Tek alternatif sosyalizm'

Hastalığı süresince moralini hiç bozmadığını dile getiren Deniz, yaşadıklarını anlatmayı bitirdikten sonra şu değerlendirmeyi yaptı: "Kapitalist sistem insan ve doğa düşmanıdır. Bu sistemin tek önemsenmediği şey kârdır. Neoliberal politikalar en çok etkilenen alanlar eğitim ve sağlık. Çalışanlar, işçiler çoğu ülkede çalışmak zorunda bırakılıyor. Dünya halklarının kapitalist sisteme karşı mücadele vermesi gerekiyor. İnsan ve doğa düşmanı kapitalist sistemin bir alternatifi vardır, o da sosyalizmdir."